

РАЗДЕЛ 1 ВЯЧАСЛАЎ ПЯТРОВІЧ РАГОЙША ЯК ТВОРЧАЯ АСОБА, ГРАМАДСКІ І КУЛЬТУРНЫ ДЗЕЯЧ

ЧЫННАСЦЬ ПРАФЕСАРА В. П. РАГОЙШЫ Ў РАЗВІЦЦІ БЕЛАРУСКАЙ НАВУКІ

Л. Д. Сінькова

Доктар філалагічных навук, прафесар.

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт,

пр-т Незалежнасці, 4, 220030, Мінск, Беларусь, ludmilasinkova@gmail.com

У артыкуле характарызуецца навуковы плён выбітнага вучонага Вячаслава Пятровіча Рагойшы, якому 05.06.2022 г. споўнілася 80 гадоў. В. П. Рагойша – патрыярх беларускага літаратуразнаўства, з чьёй дзейнасцю звязана інстытуалізацыя навуковай школы тэорыі літаратуры ў Беларускім дзяржаўным універсітэце, праца спецыялізаванай кафедры тэорыі літаратуры ў сценах філалагічнага факультэта, а таксама структур Беларускай вышэйшай атэстацыйнай камісіі па падрыхтоўцы кандыдатаў і дактароў навук у галінах беларускай, рускай і замежных літаратур. Падкрэсліваецца роля прафесара В. П. Рагойшы як педагога і прадстаўніка беларускай гуманітарыстыкі ў шырокім полі філалагічнай навукі Рэспублікі Беларусь і замежжа.

Ключавыя словы: беларуская літаратура; акадэмічная навука; тэорыя; мастацкі пераклад; перакладазнаўства; тэксталагія; інстытуалізацыя; навуковая школа; філалагічны факультэт БДУ.

Старое лацінскае найменне *alma mater* у лёсе Вячаслава Пятровіча Рагойшы стасуецца з Беларускім дзяржаўным універсітэтам. Сюды ён прыйшоў студэнтам, і праз пэўны час стаў доктарам філалагічных навук, шаноўным прафесарам-беларусістам, славістам. Філалогія ў самым літаральным сваім значэнні – як любоў да слова і звяз навук пра культуру, выяўленую ў мове і літаратурнай творчасці – памножылася на руплівасць і энергію вучонага, а таксама педагога, апантанага краязнаўцы, арганізатара музея поліэтнічнай культуры ў Ракаве, газеты «Ракаўскі шлях», грамадскага Міжнароднага фонду Янкі Купалы, што мацуе традыцыю Міжнародных Купалаўскіх чытанняў, і яшчэ многіх іншых рэзанансных сацыякультурных праектаў. Шляхетны беларус-гаспадар, які спорна ладзіць добры парадак у сваім доме і дбае пра яго добрую славу – так бачыцца постаць Вячаслава Пятровіча Рагойшы, акадэміка Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі, кавалера ордэна Францыска Скарыны.

Навуковая чыннасць прафесара В. П. Рагойшы найперш звязана з тэорыяй літаратуры. Тут ён прадаўжальнік традыцыі, запачаткаванай у БДУ яшчэ на старце, у 1920-я гг., выдатным «старарэжымным» прафесарам Я. І. Барычэўскім (1883–1934), аўтарам прац «Паэтыка літаратурных жанраў» (1927), «Тэорыя санета» (1927). Мы маем шэраг слоўнікаў, даведнікаў, дапаможнікаў Вячаслава Пятровіча па літаратурнай і літаратуразнаўчай тэрміналогіі: яны найвядомыя ў нашай краіне і запатрабаваныя, бадай, у кожнай беларускай сям’і, дзе ёсць школьнікі або студэнты, маладыя або сталыя навукоўцы. Неяк у адным з выступленняў у «Купалавым доме» – Дзяржаўным літаратурным музеі Янкі Купалы, вітаючы Вячаслава Пятровіча з нагоды аднаго юбілею, Ніл Гілевіч сказаў пра тое, што і ў яго на рабочым сталё заўсёды знаходзілася пачэснае месца для «Паэтычнага слоўніка» В. П. Рагойшы (названая праца вытрымала 3 выданні – 1979, 1987, 2004). Каштоўнасць штораз абноўленых варыянтаў для розных адрасатаў такіх кніг, як «Гутаркі пра верш: Метрыка. Рытміка. Фоніка» (1979), «Паэтычны слоўнік», «Тэорыя літаратуры ў тэрмінах» (2001), «Уводзіны ў літаратуразнаўства: У 2 ч.» (2010, 2012, з М. Кенькам і Т. Марозавай), «Літаратуразнаўчы слоўнік: тэрміны і паняцці» (2009), «Беларускае вершаванне» (2011), «Верш. Паэзія: энцыклапедычны даведнік» (2020) заключаецца ў іх беларусацэнтрычнасці. Тэарэтычныя пастулаты і фармальныя каноны, як вядома, хутчэй стабільныя, чым дынамічныя, нават у наш дужа

зменлівы час. Аднак жывая літаратурная плынь – мысленне ў вобразах – дынамічная надзвычайна! Беларускае мастацкае маўленне майстроў прыгожага пісьменства з усіх эпох яго існавання ў культурным універсуме – вось якім матэрыялам ілюструецца, патлумачваецца, раскрываецца кожны тэрмін і яго мадыфікацыя ў працах прафесара Рагойшы [1]. Глыбокае веданне не толькі літаратурнай тэорыі, гістарычнай паэтыкі, але і найбольш удалых радкоў з пісьменніцкіх здабыткаў, ды яшчэ, бадай, эстэцкая любоў да нацыянальнай літаратуры зрабілі магчымым з’яўленне такіх прац. Няма таго роду, віду, самага экзатычнага і выкшталцонага жанру, стылю, метаду, эпохі, і г. д., і да т. п., якія Вячаслаў Пятровіч Рагойша не праілюстравалі бы прыкладамі са спадчыны нашай славянскай еўрапейскай краіны – Беларусі. Тут жа выкладзены і характарыстыкі розных кірункаў і школ уласна літаратуразнаўства як навукі, розных фарматаў філалагічнай дзейнасці, што бяруцца ўжо на самастойныя адгалінаванні, новыя прафесійныя дыскурсы. З іх вылучым перакладазнаўства – таксама асобны прадмет гарачай зацікаўленасці прафесара В. П. Рагойшы.

Тэарэтычны кшталт і аспект перакладазнаўчы мела доктарская праца В. П. Рагойшы на тэму «Беларуская паэзія XX ст. у кантэксце ўсходнеславянскіх літаратур: Тыпалогія, рэцэпцыя, мастацкі пераклад», якую ён з поспехам абараніў у Маскве (1993). Якраз гэтая падзея спрычынілася да таго факта, што ў Вышэйшай атэстацыйнай камісіі Рэспублікі Беларусь была адкрыта новая спецыяльнасць – *Тэорыя літаратуры. Тэксталогія*, па якой беларускія даследчыкі ўжо не адно дзесяцігоддзе абараняюць у Мінску свае дысертацыі. Як і перакладазнаўства, тэксталогія сваім законным пазіцыяваннем у цэлым шэрагу нарматыўных дакументаў (ВАК, саветаў па абаронах дысертацый у Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі і на філалагічным факультэце БДУ) «абавязана» прафесару В. П. Рагойшу персанальна [2]. З 1996 г., калі на вуліцы К. Маркса ў будынку 31 запрацаваў для аспірантаў і дактарантаў вучоны савет Д 02.01.12, прафесар В. П. Рагойша вялікую частку сваіх сіл і часу ахвяраваў клопатам пра яго належную дзейнасць.

Шаноўны Вячаслаў Пятровіч – аўтарытэтны перакладчык з украінскай мовы, узнагароджаны Міжнароднай літаратурнай прэміяй імя Івана Франка; з Украінай ён злучаны (не ў апошнюю чаргу) крэўна, сямейна, дзякуючы жонцы – дацэнту філалогіі, спадарыні Таццяне Вячаславаўне Кабржыцкай. Вячаслаў Пятровіч перакладаў таксама і лірыку паўднёvasлавянскіх, літоўскіх, грузінскіх і казахскіх аўтараў. Але ў гаворцы пра Рагойшу-тэарэтыка важна падкрэсліць, што ён прысвяціў асобныя навуковыя даследаванні як гісторыі, так і тэорыі мастацкага перакладу [3]. Зразумела, што актыўная праца на тэарэтычнай ніве лагічна прывяла да той важнай падзеі, што ўжо запісана ў летапіс беларускай навукі: на філалагічным факультэце БДУ ў 1994 г. адкрылася першая ў краіне кафедра тэорыі літаратуры, загадчыкам якой зрабіўся прафесар В. П. Рагойша [4]. Ён веў рэй на гэтай пасадзе ні многа ні мала – 22 гады. На старонні погляд можа падацца – што ў гэтым асаблівага, ці мала розных кафедраў мае Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт? Але спецыялісты добра разумеюць, наколькі статуснай была тая падзея з дзевяностых гадоў. Яна засведчыла факт не проста сталасці беларускага літаратуразнаўства, а менавіта яго выспелую структураванасць: гатоўнасць забяспечваць адукацыю не проста ў шырокім полі базавых ведаў па філалогіі, але і па асобных яе спецыялізаваных кірунках. Гэта азначала, што Беларусь ужо мае і свайго лідара ў тэорыі літаратуры, і дастаткова падрыхтаваных літаратуразнаўцаў-тэарэтыкаў (дактароў і кандыдатаў філалагічных навук), якія могуць функцыянаваць як спецыялізаваныя кафедральны калектывы, асяродак для росту адпаведнай навуковай школы. Вячаслаў Пятровіч выпусціў і сваіх вучняў-тэарэтыкаў: напрыклад, выхаванка яго семінара Н. В. Якавенка (Дзянісава) абараніла спачатку кандыдацкую дысертацыю [5], а потым доктарскую (ужо ў Акадэміі навук) на тэму перакладаў з блізкароднасных моў; кандыдацкую дысертацыю па вершаванні Р. Барадуліна абараніў А. У. Дуброўскі-Сарочанкаў [6].

Заўважым, што жыццё Вячаслава Пятровіча ў навуцы заўсёды разгортвалася не лінейна, а шматвектарна. Прычынай гэтаму можа падацца простая падлегласць сваім душэўным схільнасцям, эмацыйным зацікаўленням. Канешне, і навука павінна быць шматфарбнай, даваць адчуванне як мага паўнейшай самарэалізацыі, прыносіць радасць ад супольнай працы з аднадумцамі, сябрамі-інтэлектуаламі. Скажам, кожны Эйнштэйн мусіць мець сваю скрыпку. Але гэты жарт схоплівае толькі паверхню праўды. На справе «бліжняе кола» прафесара Рагойшы складалі людзі, для якіх паўнакроўнае жыццё натуральна ўключала ў сябе дзейнасць ва ўсіх тых кірунках беларускай навукі, культуры,

адукацыі, што выдавочна мелі патрэбу ў інтэнсіўным развіцці. Яны былі такімі – яшчэ школьныя хлопцы-папалечнікі з роднага Ракава, і, канешне, Алес Лойка, Адам Мальдзіс, Уладзімір Караткевіч, сябры з Украіны, Чэхіі, Расіі, Грузіі... [7]

Беларуская навука, як і ўся гісторыя айчынай культуры, на працягу свайго развіцця часцей была падлеглая энтрапіі, чым інстытуалізацыі ў сацыюме, у полі ўлады. Асобным пакліканнем прафесара В. П. Рагойшы зрабілася вось гэтая чыннасць: максімальна спрыяць замацаванню, кадыфікацыі, легітымізацыі беларускага літаратуразнаўства як навукі. Выдаваць у дыхтоўных кнігах забытую, знойдзеную ў архівах, сабраную з жывых сведчанняў літаратурна-культурную фактаграфію Беларусі [8]. Вярнуць з паўзабыцця, напрыклад, жыццё і творчасць Сяргея Палуяна [9]. Або шыкоўна выдаць 101 пераклад на розныя мовы свету слаўтага верша-гімна Янкі Купалы «А хто там ідзе?...» для таго, каб не толькі шырокая публіка, але і беларускія пасольствы па ўсім свеце мелі годны падарунак для гасцей з рэпрэзентацыйнай моцы нацыянальнага мастацкага слова і духу (кніга мае шэраг перавыданняў) [10]. Узначаліўшы кафедру тэорыі літаратуры, рэгулярна публікаваць працы яе навукоўцаў і ствараць летапіс такіх прац [11]. Ствараць вакол сябе калектывы і падтрымліваць напісанне падручнікаў па філалагічных дысцыплінах пад аховай усіх належных грыфаў на ўсіх стадыях афіцыйнага рэцэнзавання, неабходнага для адпраўкі такіх выданняў у школы ды ўніверсітэты [12]. На пасадзе эксперта ВАК Рэспублікі Беларусь і старшыні вучонага савета па абароне доктарскіх і кандыдацкіх дысертацый у БДУ максімальна спрыяць росту кваліфікацыі маладых і больш сталых навукоўцаў, бо без нацыянальнага корпусу дацэнтаў і дактароў навук не можа існаваць цэлая сістэма адукацы ў Рэспубліцы Беларусь [13].

Сёння ў наш ужытак трывала ўвайшло паняцце *кластар* у значэнні складанай, рознаўзроўневай і адкрытай сістэмы, элементы якой працуюць на вырашэнне агульных канцэптуальных задач. Можна сказаць, што дзейнасць прафесара Рагойшы ўжо мела характар менавіта такой сістэмнай крэатыўнасці – задоўга да таго, як мы знайшлі ў сеціве адпаведны тэрмін і перанеслі яго з агульнай тэорыі сістэм у поле гуманітарных навук. Вячаслаў Пятровіч вельмі добра разумеў, што, каб выхаваць са студэнта-філолага добрага спецыяліста, недастаткова толькі чытаць яму лекцыі і праводзіць з ім практычныя ці лабараторныя заняткі. Трэба адкрыць перад ім розныя вымярэнні ў сусвеце філалогіі: магчымасці не толькі ўдзельнічаць у салідных канферэнцыях, але і арганізоўваць іх; ініцыяваць візіты ў літаратурныя музеі і рэдакцыі, паездкі-вандроўкі літаратурна-краязнаўчага характару, кантакты з жывымі класікамі літаратуры і навукі пра літаратуру, выданне напісанага моладдзю і яго прэзентацыі, скажам, на студэнцкіх фестывалях у Вязынцы... І, канешне ж, дзяліцца з навучэнцамі сваёй шчырай любоўю да роднага слова: гэта той дар, за які ўсе мы, многія пакаленні выпускнікоў філалагічнага факультэта БДУ, удзячныя свайму настаўніку – прафесару Вячаславу Пятровічу Рагойшы.

Бібліяграфічныя спасылкі

1. Маюцца на ўвазе працы В. П. Рагойшы ад аўтарэферата кандыдацкай дысертацыі на тэму «Паэтыка Максіма Танка: Культура вобраза. Характар верша» і адпаведнай манаграфіі пад назвай «Паэтыка Максіма Танка» (1968) да публікацый 2010-х гг.:

1) Рагойша В. П. Белорусский стих XIX столетия между Востоком и Западом // Мовазнаўства. Літаратуразнаўства. Фалькларыстыка: XV Міжнародны з’езд славістаў (Мінск, 20–27 жніўня 2013 г.): даклады беларус. Дэлегацыі / Нац. акад. навук Беларусі [і інш.]; рэдкал.: А. А. Лукашанец (адк. рэд.) [і інш.]. Мінск: Беларус. навука, 2013. – С. 251–164;

2) Рагойша В. П. Молитвословный стих Франциска Скорины // Матэрыялы міжнар. кангрэса «500 гадоў беларускага кнігадрукавання». У 2 ч. Ч. 1. XIII Міжнар кнігазнаўчыя чытанні, Мінск, 14–15 верасня 2017 г. / Нацыянальная бібліятэка Беларусі; складальнік А. А. Суша. Мінск, 2017. С. 103–109;

3) К вопросу об эквиритмичности в переводе с белорусского языка на китайский // Белорусско-китайский культурный и образовательный диалог: история и современное состояние: сб науч. ст. / редкол.: Ван Дацзюнь [и др.]; под ред. Н. Н. Хмельницкого. Минск:

РИВШ, 2017. С. 7–18 (в соавторстве с Чжан Линь), іншыя публікацыі аналагічнай навуковай скіраванасці.

2. Рагойша В. П. Проблемы тэксталагічнай падрыхтоўкі перакладных выданняў // Сучасная беларуская тэксталагія: актуальныя праблемы і перспектывы развіцця: матэрыялы Рэсп. навукова-практычнай канферэнцыі (Мінск, 22–23 лістапада 2016 г.) / Цэнтр даследаванняў бел. культуры, мовы і літ. НАН Беларусі. Мінск: Права і эканоміка, 2016. С. 38–45; Тэксталагія і яе дапаможныя навукі: вучэб.-метадыч. дапам. / В. П. Рагойша [і інш.]; пад рэд. В. П. Рагойшы. Мінск: БДУ, 2015. С. 232.

3. Рагойша В. П. Ще одна сторінка давняго літопісу дружбы: листы Уладзіміра Караткевіча да Володимира Лучука // Українське літературознавство. 2020. Вип. 25. Львів, 2020 (разом з Тарасом Лучуком), Raňojša Viačaslaŭ. Janka Kupala // A Poetic Treasury from Belarus: A celebration of the life and work of Vera Rich. London: Published by Hertfordshire Press, 2019. Р. 7–9, Гл. таксама працы В. П. Рагойшы, пачынаючы з перыяду 1960-х гг.: «“Кабзар” у перакладзе на беларускую мову Якуба Коласа» (1962), «Пераклаў Якуб Колас...» (1972), «Карані дружбы: Беларуская-ўкраінскія літаратурныя ўзаемасувязі пачатку ХХ ст.» (з Т. Кабржыцкай, 1976), «І нясе яна дар...: Беларуская паэзія на рускай і ўкраінскай мовах» (1977), «Проблема перавода с близкородственных языков: Белорусско-русско-украинский поэтический взаимоперевод» (1980), «Кантакты» (1982); іншыя публікацыі аналагічнай навуковай скіраванасці.

4. Рагойша В. П. Кафедра тэорыі літаратуры: здабыткі першага пяцігоддзя ХХІ ст. Веснік Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Сер. 4, Філалогія. Журналістыка. Педагогіка. 2006. № 2. С. 25–28, <http://elib.bsu.by/handle/123456789/40078>; 3 юбіляі, родная кафедра! // Актуальныя праблемы тэорыі літаратуры і фальклору: працы кафедры тэорыі літаратуры БДУ. Вып 3. / уклад. І. У. Ківель, В. В. Прыемка; пад нав. рэд. В. П. Рагойшы. Мінск: Права і эканоміка, 2014. С. 4–7.

5. Якавенка (Дзянісава) Н. В. Аўтарскі пераклад. Праблема аўтарскага перакладу прозы ў беларускай літаратуры ХХ стагоддзя. Мінск: Беларускае выдавецкае таварыства «Хата», 2002. С. 100; яе ж: Аўтарскі пераклад драматычных твораў // Актуальныя праблемы тэорыі літаратуры і фальклору: працы членаў кафедры тэорыі літаратуры Белдзяржуніверсітэта / навук. рэд. В. П. Рагойша. Мінск: Бестпрынт, 2004. С. 122–134; яе ж: Мастацкі пераклад з роднасных моў у гісторыі беларускай літаратуры. Мінск: Беларуская навука, 2019. С. 357.

6. Дуброўскі-Сарочанкаў А. У. Паэтыка Рыгора Барадуліна: рытмічная арганізацыя верша. Мінск: Рэйплац, 2006. С. 128.

7. Рагойша В. П. Прыгаршчы светлых згадак. Настаўнікі. Калегі. Сябры / Вячаслаў Рагойша. Мінск: Изд. центр БГУ, 2022. С. 623.

8. Рагойша В. П. Мой Трыглаў: Кніга пра Янку Купалу, Якуба Коласа і Максіма Багдановіча / Вячаслаў Рагойша. Мінск: Кнігазбор, 2012. С. 340, а таксама шматлікія іншыя працы падобнай навуковай скіраванасці: «Напісана рукой Купалы: Архіўныя знаходкі» (1981), «Вяршыні: 3 невядомага і забытага пра Я. Купалу, Я. Коласа і М. Багдановіча» (1991).

9. Рагойша В. П. Слядамі знічкі: Пра Сяргея Палуяна (з Т. В. Кабржыцкай, 1990) – маецца на ўвазе праца па выніках паэтапных навуковых росшукаў.

10. Рагойша В. П. Купала Я. А хто там ідзе? : на мовах свету = And, say, who goes there? : in the languages of the world / Янка Купала; склад. В. Рагойша, А. Ляшковіч. Мінск: Бел. Энцыкл. імя П. Броўкі, 2018. С. 208.

11. Актуальныя праблемы тэорыі літаратуры і фальклору: працы членаў кафедры тэорыі літаратуры Белдзяржуніверсітэта / навук. рэд. В. П. Рагойша. Мінск (серыйнае выданне).

12. Рагойша В. П. і інш. Беларуская літаратура. Эксперыментальны вучэбны дапаможнік для ХІ класа ўстаноў, якія забяспечваюць атрыманне агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання з 12-гадовым тэрмінам навучання (павышаны і паглыблены ўзровень) / Пад рэд. В. П. Рагойшы. Мн.: Маст. літ., 2004; Украінская літаратура і ўкраінска-беларускія літаратурныя ўзаемасувязі : вучэб. дапам. У 3 ч. Ч. 2. ХІХ – пачатак ХХ стагоддзя / Т. В. Кабржыцкая, В. П. Рагойша; пад рэд. В. П. Рагойшы. Мінск: БДУ, 2015, <https://elib.bsu.by/handle/123456789/125438>; Рагойша В. П. Украіна, цвеце любы... : дапам. для

студэнтаў філ. фак. БДУ / В. П. Рагойша. Мінск: БГУ, 2011,
<http://elib.bsu.by/handle/123456789/55434>.

13. Шамякіна Т. І. Беларуская класічная літаратурная традыцыя і міфалогія. Аўтарэферат дысертацыі на саісканне ступені доктара філалагічных навук па спецыяльнасцях: 10.01.01 – Беларуская літаратура, 10.01.08 – Тэорыя літаратуры. Тэксталогія / навук. кансультант В. П. Рагойша. Мінск: РІВШ, 2001.

ПАД НЕБАМ БЕЛАРУСКАГА СЛОВА ШЧЫРУЕ НА НАВУКОВАЙ І ВЫКЛАДЧЫЦКАЙ НІВЕ ВЯЧАСЛАЎ ПЯТРОВІЧ РАГОЙША

А. І. Бутэвіч

*Кандыдат навук у галіне інфармацыйных тэхналогій,
намеснік старшыні Беларускага фонда культуры,
член Нацыянальнай камісіі РБ па справах ЮНЕСКА,
anatolbut@mail.ru*

Незвычайны пачуцці валодалі мной падчас нядаўняй сустрэчы на філфаку Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. На маім філфаку – закончыў яго 51 год назад, у 1971 годзе. Нашым філфаку – бо ў ім за час існавання атрымалі пуцёўку (сапраўдную, непадробную пуцёўку) у жыццё тысячы беларускіх (і не толькі) хлопцаў і дзяўчат, якія могуць словамі маёй аднакурсніцы Алы Панкратавай (гэты рукапісны тэкст з нагоды заканчэння нашай вучобы падаравала мне Ала, яго захоўваю і сёння) справядліва сказаць:

«О, мой філфак, як ты мне мілы,
Забыць цябе не маю сілы.
Ляжыць наўкола прада мною
Навука цэлай цаліною.
Нікому кроку ўбок не стану,
Мо саступлю адно дэкану...»

Сустрэча на філфаку адбывалася з вельмі памятнай для многіх падзеі: сваё 80-годдзе адзначаў народжаны 5 чэрвеня 1942 года ў Ракаве Вячаслаў Пятровіч Рагойша. Доктар філалагічных навук, прафесар кафедры тэарэтычнага і славянскага літаратуразнаўства, акадэмік Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі, загадчык кафедры тэорыі літаратуры БДУ ў 1994–2016 гадах, выдатны вучоны, нястомны даследчык літаратуры і пісьменнік, крытык, перакладчык, да гэтага часу выбітны педагог. І не толькі жыццёвы юбілей святкавалі прысутныя. Споўнілася 55 гадоў навукова-педагагічнай дзейнасці Вячаслава Пятровіча. Сапраўдны і дагэтуль дзейсны доўгажыхар філалагічнага факультэта.

Пра гэта і ішла шчырая і сапраўды незаарганізаваная гаворка. Было сказана столькі праўдзівых слоў і згадак з жыцця юбіляра, факультэта, універсітэта, што паўтарыць хоць бы частку іх зараз я не здолеў бы нават на самым высокім дзяржаўным выпускным экзамене.

Я ж слухаў і няспынна думаў пра наш філфак, які таксама толькі што адзначыў сваё 80-годдзе. Равеснікі. А яшчэ – пра сам Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, які падчас маёй вучобы быў адзінай такога кшталту навучальнай установай ва ўсёй Беларусі, а ў мінулым годзе святкаваў сваё 100-годдзе, якое было ўключана ў календар памятных дат ЮНЕСКА.

Нездарма, відаць, спагадлівыя вышэйшыя сілы зводзяць да добрага судакранання такія значныя юбілеі, бо і сапраўды ўявіць кожны з іх паасобку, без агульнай сувязі даволі складана. Як выкладчыкі і выпускнікі стваралі і ствараюць аўтарытэт універсітэту, так і ўніверсітэт школіў і школіць навуковую, педагагічную і проста чалавечую выбітнасць многіх і многіх не толькі выкладчыкаў, а і студэнтаў.